

Aansprakelijkheid medebezitter bij risicoaansprakelijkheden

Gebied: Verzekering & Aansprakelijkheid

Auteur: Derk-Jan van der Kolk

Bron: vantraa.nl

Datum: 23 februari 2016

Boek 6 BW kent enkele risicoaansprakelijkheden voor personen en zaken. Die zijn neergelegd in de artikelen 6:173 t/m 179 BW. In de literatuur en jurisprudentie is de laatste jaren discussie ontstaan over de risicoaansprakelijkheden voor zaken. Meer in het bijzonder is de vraag of de ene bezitter jegens een andere bezitter aansprakelijk is wanneer deze schade lijdt waarvoor aansprakelijkheid bestaat op grond van een van de risicoaansprakelijkheidsartikelen.

Risicoaansprakelijkheid opstallen

Lang werd ervan uitgegaan dat een dergelijke aansprakelijkheid niet mogelijk zou zijn maar in het zogenaamde 'Hangmatarrest' (Hoge Raad 8 oktober 2010; ECLI:NL:HR:2010:BM6095) heeft de Hoge Raad daar voor de opstalaansprakelijkheid uit artikel 6:174 BW een duidelijk ander oordeel over uitgesproken. De reden is – kort gezegd – dat het gaat om gebreken die veelal niet kenbaar zijn voor de bezitters.

Wat was ook weer de Hangmatcasus? In de Hangmatzaak liep een vrouw ernstig letsel op toen zij in een hangmat ging liggen. De pilaar vlak boven de grond brak op enig moment af en viel over de benen van de vrouw. Zij heeft toen haar partner als medebezitter van de pilaar aansprakelijk gesteld. De Hoge Raad oordeelt dat de vrouw de man inderdaad als medebezitter van de pilaar aansprakelijk kan houden voor een deel van de schade.

Risicoaansprakelijkheid voor dieren

Vervolgens was het wachten op een procedure waarin een van de andere risicoaansprakelijkheden centraal zou staan. Die zaak is recent bij de Hoge Raad geweest (Hoge Raad 29 januari 2016; ECLI:NL:HR:2016:162) en ging over de risicoaansprakelijkheid voor dieren. Die is neergelegd in artikel 6:179 BW. De Hoge Raad wijst deze aansprakelijkheid van de ene bezitter jegens andere bezitters af omdat – kort gezegd – de reden voor de risicoaansprakelijkheid voor dieren duidelijk anders is dan die voor opstallen.

Het gaat bij dieren immers over de onberekenbare eigen energie van het dier zelf waarvoor de bezitters hoofdelijk aansprakelijk zijn. De Hoge Raad vindt dat van de medebezitter die door toedoen van een dier schade lijdt, gezegd kan worden dat hij ook voor zichzelf een gevaar in het leven heeft geroepen of in stand heeft gehouden waarvan hij wordt geacht zich bewust te zijn.

Hierdoor ligt het minder voor de hand dat de norm van artikel 6:179 BW ook strekt ter bescherming van de benadeelde medebezitter van een dier.

Kernverschil

Bij opstallen gaat het om gebreken die veelal niet – ook niet voor de medebezitters – kenbaar zijn anders dan dus het geval is bij dieren waarin immers een intrinsiek gevaar op schade aanwezig is.

Wat betekent dit nu voor de andere risicoaansprakelijkheden voor zaken?

In artikel 6:173 BW gaat het om gebrekkige roerende zaken. Dat risico lijkt mij meer vergelijkbaar met een opstal dan een dier dus het lijkt aannemelijk dat bij dit artikel de Hangmatdoctrine leidend zal zijn. Ook hier zal het veelal gaan om gebreken die niet kenbaar zijn voor de bezitters.

In artikel 6:175 BW gaat het om gevaarlijke stoffen. Stoffen dus met een intrinsiek gevaar op schade in zich. Mij lijkt het daarom redelijk om voor dit artikel aan te sluiten bij het afwijzende

oordeel van de Hoge Raad in geval van schade veroorzaakt door een dier.

Artikel 6:176 BW handelt over milieu-aansprakelijkheid voor exploitanten van stortplaatsen. Ook hier zou ik menen dat het gaat om stoffen met een intrinsiek gevaar op schade. Dus aansluiten bij de dierendoctrine.

Hetzelfde geldt voor artikel 6:177 BW, de risicoaansprakelijkheid voor mijnbouwwerken. Het graven van een mijn levert intrinsiek gevaar op. Het uitstromen van de delfstoffen kan leiden tot milieuschade en is in zoverre vergelijkbaar met het bepaalde in artikel 6:176 BW.

Conclusie

Al met al meen ik dat de doctrine uit het Hangmatarrest mogelijk doorgetrokken zou kunnen worden naar de risicoaansprakelijkheid voor gebrekkige roerende zaken. Verder strekt een en ander niet en dat lijkt mij maatschappelijk gezien ook de meest wenselijke uitkomst.

Zaken helder maken.

Derk-Jan van der Kolk
Advocaat

kolk@vantraa.nl

Van Traa Advocaten

Minervahuis II
3011 JP Rotterdam
Meent 94

Tel. +31 10 413 7000

www.vantraa.nl

info@vantraa.nl